

BOGDAN BORUSEWICZ ur. 1949; Lidzbark Warmiński

Tytuł fragmentu relacji	Niezależna działalność
Zakres terytorialny i czasowy	Lublin; po 1944 roku
Słowa kluczowe	Lublin, Spotkania, KUL, Siła Wolnego Słowa, Piotr Jegliński, Janusz Bazydło

Niezależna działalność

Gdy przyszedłem na KUL studiować to zacząłem oczywiście rozglądać się za ludźmi takimi jak ja. I zauważyłem kilku takich. Na moim roku właśnie wyraźnie górował Janusz Krupski, akurat z Lublina, potem Piotr Jegliński z Warszawy, stworzyliśmy taką niewielką grupę i zaczęliśmy się zastanawiać co robić dalej. Przede wszystkim czytać książki, skąd książki? Z Zachodu. „Kulturę” paryską czy z Londynu. Szybko więc doszliśmy do wniosku, że można działać. I było kilka płaszczyzn tej działalności. Ta nasza grupa kilkusobowa, tam jeszcze jedna osoba doszła, której nazwiska teraz nie pamiętam, czyli w taką czwórkę funkcjonowaliśmy na tym roku. Szybko zauważyliśmy, że dobrym miejscem do działania jest Koło Historyków. Potem zauważyliśmy, że jest klub „Więzi”, zaproszono nas do tego klubu, organizował to redaktor Szpakowski, pośrednikiem był Janusz Bazydło zwany Generałem, ponieważ w tym czasie miał już długą brodę, a nam te brody tak dobrze nie rosły. Janusz Bazydło miał już kontakt z władzą w marcu 1968 roku jak ja, tylko nieco krótszy. Miał też wypracowaną pozycję wśród studentów Uniwersytetu, był widoczny, postawny. On wciągnął nas do tego klubu „Więzi”. Klub „Więzi” to nie było wiele. To było mieszkanie, które było wynajmowane, miejsce gdzie można było się spotkać, ale to nie jest istotne. Istotne było to, że można się było spotkać z bardzo ciekawymi ludźmi, na przykład z Leszkiem Moczulskim, który omawiał swoją książkę „Wojna Polska 1939” a z tego jasno wynikało, że zabrakło nam tylko 300 km terytorium, żebyśmy mogli się obronić. To było dla nas, młodych ludzi, bardzo interesujące. Uświadamiało, że są jakieś możliwości zwycięstwa, że nie wszystko musi zakończyć się klęską. On już wtedy był znany. Oczywiście już wtedy ta jego książka została wycofana z księgarń, ale ktoś z nas ją kupił. Pamiętam, że Piotr Jegliński powiedział, że koniecznie trzeba kupić książkę Moczulskiego „Wojna Polska 1939”. Ale nie tylko był tam Moczulski. Był inny ciekawy człowiek, podoficer z Chile, który uciekł, chyba nuncjusz papieski go przemycił, i mieliśmy z nim spotkanie, ciekawe ale nie byliśmy entuzjastami akurat tego typu ruchu. Ja miałem poglądy inne niż ówczesny Antoni Macierewicz. Tego typu ludzie przewijali się w tym klubie „Więzi”. Była jeszcze jedna płaszczyzna, bo tego było nam za mało. Duszpasterstwo dominikanów, bo ojciec Ludwik Wiśniewski znalazł się znowu w Lublinie i od razu wszyscy się u niego zjawiali. Robił, czy pozwalał robić różne dyskusje na tematy historyczne. Byli zapraszani ludzie z zewnątrz, nie tylko historycy, ale na przykład Kisiel. Pamiętam jak oburzyliśmy się kiedy taki jeden z przedwojennych polityków chadeckich powiedział o Piłsudskim „ten mściwy Litwin”. Tak wtedy w nas zagrały emocje, bo Piłsudski był dla nas bliższy niż Dmowski. Dmowski,

Piłsudski to trochę się tak odnawiało. Więc takie środowisko zaczęło się tworzyć, to była cała grupa, także osób z Gdańska, bo z Gdańska po roku 1970 przyjechało dość dużo młodzieży, studentów. Znalazł się w tym kręgu Marian Piłka. Zamieszkał ze mną w pokoju jako student pierwszego roku, więc jakoś tam funkcjonował. Z Gdańska Magda Górską, ze Szczecina kilka osób, które funkcjonowały w kręgu duszpasterstwa w Szczecinie, a potem przyjechały tutaj. To były kontakty ojca Ludwika Wiśniewskiego, które ściągnęły tych ludzi, więc duszpasterstwo to było wyjście dość szersze spoza tego kręgu, spoza tego getta, bo oczywiście na KUL-u można było robić różne rzeczy, w zasadzie wszystko można było robić, ale to był zamknięty krąg odbiorców. I ta taka działalność niezależna się rozwijała, takim przejściem linii granicznej była likwidacja ZSP i powstanie SZSP w 1973 roku.

Data i miejsce nagrania	2007-11-23, Warszawa
Rozmawiał/a	Wioletta Wejman
Transkrypcja	Marzena Baum
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"